

IN MEMORIAM

Miljenko Grgić (Split, 17. srpnja 1951. — Split, 14. svibnja 2011.)

U Splitu je 14. svibnja 2011. u 60. godini života preminuo dr. Miljenko Grgić, muzikolog i redoviti profesor na Umjetničkoj akademiji Sveučilišta u Splitu, istaknuti član Hrvatskog muzikološkog društva i hrvatskog društva skladatelja. Osim po svojim znanstvenim i stručnim postignućima te osobito bogatom kritičarskom, uredničkom, novinarskom i drugom spisateljskom praksom na području primijenjene muzikologije, Miljenka Grgića pamtit ćemo kao uzoritog kolegu, neumornog organizatora i promicatelja hrvatske glazbene baštine, susretljivog i dragog čovjeka, koji će ostati u živom sjećanju mnogih koji su imali čast i zadovoljstvo poznavati ga i s njime surađivati.

Školovao se u Splitu i Sarajevu — Glazbeni odgoj diplomirao je na Pedagoškoj akademiji u Splitu (1972.); Glazbenu teoriju na Muzičkoj akademiji u Sarajevu (1974.); magistrirao je na Odsjeku za muzikologiju Muzičke akademije u Sarajevu (1983.), a doktorirao na Filozofskom fakultetu u Zadru (1955.) s temom koja ga je obilježila u njegovoj profesionalnoj orijentaciji, a koja razrađuje pojedine aspekte glazbe u i oko splitske katedrale od 1750. do 1940. godine.

Grgićevo putovanje, njegovo glazbeno (muzikološko) suputništvo, korespondiralo je s osvajanjem uvijek novih prostora kreacije — od kritičarske preko organizacijske do znanstveno-istraživačke i pedagoške. Objavio je preko 1500 glazbenih kritika (koncertnih i kazališnih) te uobličio više od 300 eseja i autorskih radijskih emisija, izdvajajući se ne samo kao aktivni sudionik glazbenih zbivanja već i kao njihov stvaratelj i poticatelj. Oštrinom svoga sluha i britkošću pera konstantno je participirao u oblikovanju glazbene povijesti Splita, ispisujući tekstove koji su pokazatelj njegovog osobnog i kazališnog vremena, ali i mogući inspirativni predložak za neka buduća čitanja i glazbena, odnosno kazališna stvaranja. Prateći razvoj i stasanje mnogih vokalnih i instrumentalnih glazbenih tijela, Grgić se marno upuštao u opsežne i sustavne sinteze, koje su nerijetko rezultirale i vrijednim, ukoričenim izdanjima. Takva je, primjerice, monografija povodom jubileja 30. godišnjice osnutka Gradskog zbora Brodosplit, koja bilježi

kontinuitet i kvalitet umjetničkog djelovanja zbora i testimonium je Brodosplitove životnosti u splitskoj kulturnoj sredini.

Kao organizator i idejni osnivač brojnih glazbenih festivala, istakao se na mjestu umjetničkog ravnatelja festivala ozbiljne glazbe *Sarajevske večeri muzike*, Hrvatskog festivala mandolinista *Mandolina Imota*, festivala duhovne glazbe *Cro Patria* u Splitu, festivala *Susreti klapa na Klisu*, klapskih večeri *Sudamja* u Splitu, marjanskog festivala *Klape — Gospi Sinjskoj* u Sinju te *Festivala dalmatinskih klapa* u Omišu, kojemu je posvetio i dvije monografske edicije. Nakon *Ljetopisa Festivala dalmatinskih klapa*, objavljenih povodom 40. godišnjice njegova postojanja, upustio se u slijedni znanstvenički poduhvat oblikovanja festivalske monografije, osjetivši osobnu, ali iznad svega povijesnu odgovornost prema instituciji koja je postala sjecištem povijesti i suvremenosti, svjetovnog i sakralnog, pučkog i artističkog, razotkrivajući svoj baštinski ali i europsko-mediteranski kontekst u kojemu se objavljuje i obnavlja tajna njezine postojanosti. Nastojeći da se arhivski tragovi ožive, da se zabilježe i uguraju u sustav postojećih, živih kanona, Grgić je, s dovoljno znanstveničkog naboja i nadasve brige o nasljeđu i estetici, ispisao poticajne stranice o razvojnem putu omišskog festivala, ostavljajući prostor za dalju etnomuzikološku elaboraciju i inicirajući nove nadgradnje u slaganju mozaika hrvatske tradicijske kulture.

U fokusu njegova znanstveno-istraživačkog interesa bila je starija glazbena prošlost Splita, s naglaskom na stvaralaštvu kapelnika splitske prvostolne crkve. Obradujući elemente za socijalnu povijest glazbe u Splitu od sredine 18. do sredine 20. stoljeća, njegova studija o glazbenoj kulturi u splitskoj katedrali — uz rekonstrukciju glazbe i njezina mjesta u životu splitske katedrale — svojom sveobuhvatnošću ustanovljuje po prvi put srž novijeg dijela buduće povijesti starije glazbe u Splitu, čiji se počeci naziru već u 9. stoljeću, a čiji se kontinuitet može pratiti barem od kraja 11. stoljeća. Polazeći od svojih ranijih znanstvenih otkrića, prema kojima je Split kroz stariju prošlost predstavljao središte crkvene (povremeno i svjetovne) hijerarhije, Grgić je upozorio na bogate i slojevite oblike glazbenog života i prakse unutar splitske katedrale. Pored radova o starijoj glazbenoj prošlosti Splita, istakao se i vrijednim autorskim priložima o opernim i koncertnim zbivanjima u sklopu najznačajnije kulturne manifestacije suvremenog Splita — Splitskog ljeta (bio je i član festivalskih vijeća spomenute manifestacije, a za potrebe njezina programa ostvario je projekte s izvedbama splitskih skladatelja 18.—19. stoljeća J. Bajamontija, A. Albertija i I. Jeličića).

Pored dojmliiva kreativnog uloga i angažmana u bogaćenju kulturne i glazbene ponude grada (utemeljitelj koncertnih ciklusa, pročelnik za kulturu grada Splita, Predsjednik Hrvatskog kulturnog društva Napredak), Grgić je svoju aktivnost posvetio i brizi za odgoj mladih talenata i publike. Kao predsjednik Glazbene mladeži Split (čiji je bio doživotni počasni predsjednik), zalagao se za unapređenje amaterske djelatnosti i pokretanje širokog dijapazona programskih aktivnosti namijenjenih mlađim naraštajima, kojima je sudjelovanje u kulturnom i glazbenom životu sredine postalo potrebom i izborom. Dijelu kvalitativno superiornih, stvaralački poticajnih, pa stoga i posebno prepoznatljivih programskih

sadržaja koje je, zajedno s maestrom Vinkom Lesićem, zamislio i ostvario, a u organizaciji Glazbene mladeži Splita, pripadaju Dani duhovne glazbe *Cro Patria* — festivalski projekt koji okuplja stvaralačke i reproduktivne snage domaće i međunarodne zbarske scene. Na pragu drugog desetljeća svoga postojanja, taj je projekt izrastao u glazbenu manifestaciju respektabilnih atribucija, svjedočeci put smislenosti i svrsishodnosti amaterizna što ga je Grgić osobito podsticao.

Uz *Zahvalnicu Hrvatske glazbene mladeži u povodu 50. obljetnice osnutka* 2004. godine, za svoj je rad na polju glazbene umjetnosti stekao više različitih društvenih i stručnih priznanja (plaketa *Grada Sarajeva* 1985., *Bernardin Splicićanin* 1995., *Mandolina Imota* 1996. *Bijačka vila* 1997., *Canticum novum* 1998., *Julije Bajamonti* 2001., *Jakov Gotovac* 2005., nagrada *Grada Splita* 2007. i nagrada *Grada Omiša* 2009.). Za svoja radiofonska ostvarenja zavrijedio je nagrade RTV Sarajevo, JRT-a u Ohridu i saveza Muzičke omladine i JRT-a u Grožnjanu. Knjizi s naslovom *Glazbena kultura u splitskoj katedrali od 1750. do 1940.* dodijeljena je nagrada Hrvatskog društva skladatelja *Josip Andreis*, a monografija *Gradski zbor Brodosplit 1972.—2002.* nagrađena je Medaljom grada Splita. Dobitnik je i diskografske nagrade *Porin* te nagrade *Ivan Lukačić* na varaždinskim baroknim večerima.

Bogato voditeljsko i uređivačko iskustvo što ga je Grgić stekao u medijima, pomoglo mu je i u njegovu glazbeno-pedagoškom radu. Od 1997. godine predavao je na Fakultetu prirodoslovno-matematičkih znanosti i odgojnih područja u Splitu te na Akademiji dramskih umjetnosti u Zagrebu, područno odjeljenje u Splitu, zatim na Humanističkim studijima te Filozofskom fakultetu u Splitu, na Muzičkoj akademiji u Sarajevu te na Umjetničkoj akademiji u Splitu, gdje je obavljao i dužnost dekana (2005.—2009.). Povezujući praksu s teorijom i nastojeći zorno prikazati načine i oblike kulturnog života na našim prostorima, preferirao je doticaj s trošnim materijalima poput muzikalija i spisa, koji su činili predmet njegovih znanstvenih interesa. Trudio se oživiti muzikalije, prevodeći ili nadopunjujući trošne rukopise u suvremenu grafiju kako bi se konačno omogućilo njihovo tiskanje i materijaliziranje u vidu nosača zvuka. Sve je to razlogom vrlo živog i toplog sjećanja na njegova predavanja, na njegovu vedru, optimističnu narav, na osobu punu hrabrosti, vjere i nadanja.

Neka mi na kraju bude dopušteno da, u jednodušju s mnogima, ovim kratkim slovom pijeteta, izrazim duboko poštovanje ali i osobnu zahvalnost za niz benevolentnih postupaka, sugestija i pažnji koje mi je višestruko podario. Stvaralački opus i djelovanje Miljenka Grgića bili su »putokaz« mnogima koji su ga slijedili i poznavali, pa moramo biti svjesni da smo u baštinskome smislu postali nasljednicima njegova djela. Njegov je opus dovršen, bogat i raznolik. A slava toga opusa i života nedvojbeno je i naša. Zato, dragi profesore, hvala Vam na svemu. Svaki razgovor s Vama sugovorniku je donosio novo, ugodno iskustvo, dragocjeno obogaćenje. Zadužili ste nas svojom pokretačkom energijom i idejnošću, svojim marnim profesionalnim radom i ustrajnošću, urezavši trajan i neizbrisiv trag u glazbenoj kulturi Splita i čitave Hrvatske.

Ivana TOMIĆ FERIĆ
Split

